

Priloga vsak četrtič in
vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dan za celo leto 12 din.,
pri čem 7 din., četrt let
1 din. Izven Jugoslavije
10 din. Maročana se pošilja
na upravništvo „Sloven-
ski Gospodar“ v Ma-
riboru, Koroske ceste 5.
Pri se dopišljiva do odpo-
vadi. Maročana se plačuje
v naprej.
Vredno interurban št. 113

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroska c. 5
št. 5. Rokopis se ne vr-
čajo. Upravištvu spre-
ma naročilo, inšerate in
reklamacije.
Cene inšeratov po dogo-
voru. Za večkratne ogla-
se primeren popust. Neizp-
reklamacije so poštne
proste.
Čekovni račun pošl-
uradu Ljubljana št. 10.6.95.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

45. številka

Maribor dne 9 novembra 1927.

56. letnik.

Od 1. novembra stane en izvod „Slov. Gosp.“ 1 Din.

Zopeina oddaja konj in vozov vojaštvu?

V nedeljo, dne 5. novembra se je oglašila pri narodnem poslancu Zebotu v Mariboru odposlanstvo občin ormoško-plujskega okraja, obstoječe iz pet županov, oziroma kmetijskih posestnikov. Vodil jih je župan g. Irgolič iz občine Savci. Odposlanstvo je predložilo poslancu proteste proti predpisani oddaji konj, vozov in opreme za vojaško vežbo.

Zadeva je sledeča: Komanda mariborskega vojnega okraja je poslala posameznim občinam »povelje«, da morajo lastnikom konj, vozov in opreme izročiti takozvane »Konjsko-komorske izprave«. Samo občina Savci je na primer dobila 21, a občina Sv. Tomaž 20 takih »izprav«. Kaj določajo te »izprave«?

Kmetijski posestniki morajo glasom člena 72 zakona o ustroju vojske v slučaju potrebe izročiti vojnemu okrogu določene konje, vozove in vprego za vežbo (vaje). Vsak posestnik dobi posebno knjižico, v kateri je natanko zapisano koliko konj, vozov in vprego in kateri vojaški četi mora dotični vse to izročiti, kadar bo to zahtevala. Na prvi strani te knjižice je natiskano to-le navodilo: »Imetelj te izprave dolžan je isto skrbno shraniti (!), pri vsakem vojnem pozivu ali k vežbi ima jo prinesiti s seboj in pokazati. Istotako pri vsakokratnem plačevanju davkov pokaže knjižico dotičnemu komur je plačal, da mu isti vpiše in potrdi prejem vplačane davčne doklade (morda zopet nov davek?) V slučaju izgube te knjižice, dolžan je pri svojem vojnem okrogu zaprositi, da se mu izda druga, a plača odredeno ceno za kazni v korist remontskega fonda«.

Na zadnji (16.) strani knjižice je natiskana naslednja pripomba:

«1. V tej knjižici vpisano živino, pripravo in opremo dolžan je vsak čuvati za vojno potrebo. 2. Konje in opremo — konjenika-rezervista ne more se prodati in svrhu poravnave, bodisi privatnih ali državnih dolgov dotičnika. 3. Dotični, komur vpisana živina pogine, postane nesposobna ali jo je prodal, dolžan je, da to takoj naznani svoji občinski oblasti in si v roku dveh mesecev nabavi drugo ter jo privede pristojni vojaški oblasti na pregled. Konjeniku, ki bi ne zadostil temu niti po preteku treh mesecev, mu vse nabavi država in sicer na njegove lastne stroške. 4. Ako je odredjena mobilizacija, zbor ali vojaška vežba, ne sme nihče svoje živine, priprave in opreme prikrivati ali odtujevati, kar velja za vso trajajočo dobo mobilizacijskega stanja ali vežbe. 5. Za neizpolnjevanje dajatelvenih obveznosti kaznuje se krivec z globo od 100—300 dinarjev, v ponovnem slučaju od 500—1000 dinarjev v korist remontskega fonda.»

Iz posebnih tabel v knjižici sta še razvidni dve zanimivosti. V prvem predelu je opomba: »Voli se ne vpišejo, marveč se navede samo število istih«. Po tem takim bodo tudi vole (!?) klicani na vojaško vežbo. V 5. predelu je napisano: »Letni neposredni davek v dinarjih«. V 6. predelu: »Za koji del neposrednega davka je oproščen od plačanja«. V 7. pa: »Ostane davka za

5 odstot. doklado«. V 8.: »Znesek vplačane svote«. Iz tega je jasno razvidno, da bo vojaštvo začelo pobirati še poseben vojaški davek in sicer 5 odstot. od predpisane direktne davka.

Vsa ta nova bremena so kmetijsko ljudstvo silno razburila. Ali še ni dosedaj pojaških bremen dovolj? Še te neizvedljive dajatve nam je naložil beograjski centralizem! Kmetje bi morali dati vojaštvu za vežbanje konje, hlapce, vozove, vprego in še celo vole! Poleg tega pa se jim predpisuje še zopet nov davek v obliki »vojno-vežbene doklade« v iznosu 5 odstot. dosedanjega davka.

Poglejmo si, ali je mogoče našemu ljudstvu nositi vsa ta bremena. Naši ljudje vedo, da je treba za obstojo skupne naše domovine doprinesiti marsikatero žrtve. Teh žrtiev narod tudi plačuje in daje toliko kot menda v nobeni drugi državi. Dosedaj dajemo že ogromen ter težak krvni in denarni davek.

Da bi pa poleg tega še morali dati »na vežbo« konje, vole, hlapce, vozove itd., to pa vendar presega vse meje. Na tak način se pravi ugonabljanje temelj naše države, našega kmeta! Vsled neznosne suše je moral kmet itak zmanjšati število živine do skrajnosti. Če bo moral še to oddati, kako bo potem obdeloval polje sebi in sosedom! In iz dosedanjih izkušenj vemo, da konj, vozov in vprego nihče ne dobi več nazaj, ali pa čisto pobito ter napol crknjeno žival. Vozovi ter vprega pa po »vežbi« sploh ni več podobna robi, za katero jo je izdelal mojster. Iz stotin pritožb znamo, da vojaška uprava škodo sploh ne povrne. Kolarjev, kovačev in sedlarjev danes primanjkuje. Sicer pa pride danes voz in vprega kmeta tako drago, da vsakdo le s težavo plačuje popravila teh predmetov. Kmet ima danes samo toliko vozov in opreme, kolikor je v istini neobhodno potrebuje za gospodarstvo.

Sledovi strašne svetovne vojske se pri kmetijskih gospodarstvih najbolj poznajo. In ko še stare rane niso zaceljene, že hoče vojaška uprava vsekati druge!

Mislimo, da so te dajatve danes nepotrebne. Naj vojaštvo bolj pazi na konje in vojaške vozove, pa jih ne bo treba kmalu jemati. Če pa že res morajo imeti za »vežbo« tako robo, naj jo vojni minister kupi namesto prejšnjih avtomobilov, kočij in kanonov. In koliko ima naša država verižnikov ter vojnih dobičkarjev, koji glestajo veliko število konj in vozov. Tem pa jih nocoje vzeti. Le kmet bi moral nositi vsa bremena. Proti takemu postopanju najodločneje ugovarjamo! Pozivamo vse prizadete občine, da pošljejo takoj na Jugoslov. klub v Beograd (narodna skupščina) proteste, kakor sta že storili občini Savci in Sv. Tomaž.

Naše poslance pa pozivamo, da pri vojnem ministru in celokupni vladi vložijo najostrejši protest proti tej škodljivi in nepotrebni odredbi.

DEKLETA! 19. novembra v Celje DEKLETA!
NA DEKLISKI TEČAJ!

Tudi žene so povabljen! Vsa izobraževalna društva, vse Dekliške zveze in Orlice naj pošljejo svoje članice na tečaj! Prav gotovo se naj tečaja udeležijo vse predsednice, tajnice in odbornice Dekliških zvez in Orlic! Tudi iz župnij, kjer še nimate Dekliške zveze ali Orlice, pridite v obilnem številu! Železniška zveza v Celje je zjutraj in zvečer zelo ugodna, tako, da bodo mogle udeleženke po večini isti dan z doma in domov.

«Ne muči se s takimi očitaji. Franc; zahvali ljubega Boga, da še ni poslal hujše nesreče».

Toda Tončkino prigovarjanje ni mnogo pomagalo. Franc je postajal čedalje bolj žalosten in pobit. Brezdelno posedanje ga je mučilo, ker se je sicer čutil zdravega, da bi mogel tudi najtežja dela opravljati.

Kar mu nekega dne reče Tončka bolj za šalo: »Kaj pa, če bi poskusil s pletenjem košaric in jerbasov? Saj si, koliko vem, v mladosti večkrat in ne ravno slabo izdeloval take reči».

Rekla je to samo zato, da bi si mož s tem preganjal dolg čas. Toda Franc je vzel stvar resno in se je z veseljem oprijel te misli. Res je: kot mladenič se je »za šalo«, kakor je misli, naučil pletenja, toda dalje se ni vadal in izpopolnil. Otroci so mu z veseljem obljubili, da mu bodo oskrbovali potrebne šibe. Dobrosrčni kmetje so tudi radi dovolili, da so jih smeli rezati na njihovih posestvih.

Prva košarica ni bila sicer posebno lepa, druga se je že bolj posrečila, tretja je bila že brez napak in so jo deklice z veseljem pozdravile.

Odslej je bil Kobar srečen in zadovoljen. Njegovi izdelki so našli kmalu odjemalce med vaščani in v okolici, kamor so jih hčerke na majhnem vozičku včasih peljale prodajat. Tudi v mesto se jih je precej spravilo, ker jih je njegova žena obenem z mlekom vozila na prodaj.

Kmalu je lahko ženi izročil vsak teden precejšnji donesek h gospodinjstvu, na kar je bil zelo ponosen.

Za Tončko so prišli boljši dnevi. Starejše hčerke so stopile v službo; mlajše pa so ji pomagale pri doma-

SPORED: Ob 8. uri zjutraj sv. maša v župnijski cerkvi. Od 9.—13. ure tečaj; na katerem govorijo štiri predavateljice iz Ljubljane o naslednjih vprašanjih: Žena in družina. Žena in gospodinjstvo. Žena in dobrodelnost. Žena in javnost. Slovenska krščanska ženska zveza. — Popoldne ob 14. uri v župnijski cerkvi večerice in nauk za udeleženke tečaja. Nato priredi Dekliška zveza celjska v Narodnem domu žaloigro »Mlinar in njegova hči«. — Tajništvo Sl. kršč. soc. zveze v Celju.

Norca se delajo iz nas.

Ruski Wranglovci, katere je vojni minister dodal »pograničnim trupam«, ali po naše rečeno: obmejni četi, so prizadeli ljudstvu na meji naše domovine velike neprimlik. Po večini so to ljudje brez vsake izobrazbe (nepismeni), divjaške, kozarke-tartarske narave. Wranglovci so streljali in pobijali mirne naše ljudi ob meji, jih pretepali, zapirali, izvrševali posilstva nad ženskami in celo deklicami (slučaj Sv. Križ) in so ustvarili na meji tak položaj, da je ljudstvo bilo že do skrajnosti razburjeno.

Po neprestanem dreganju poslancev Slov. ljudske stranke se je meseca majnika letošnjega leta sklenilo v narodni skupščini, da se Wranglovce odpusti. A vojni minister je namesto zavlačeval odpust Wranglovcev. Še le sedaj dne 1. novembra so se pogranične čete na nekaterih mestih odpustile in nadomestile s finančnimi stražniki.

A kaj se je zopet zgodilo? Vojni minister je zaukazal (!), da se mora 50 odstotkov odpuščenih Wranglovcev sprejeti v finančno stražo. In finančni minister demokrat dr. Kumanudi je odredil, da se je Wranglovce res sprejelo. K nam na Slovensko so poslali tujce, ki ne poznajo ne našega jezika, ne znajo po večini ne pisati in ne čitati, a naše slovenske sinove so poslali v Makedonijo in Srbijo. Finančni minister Kumanudi je zahteval od finančne delegacije v Ljubljani, da mora poslati slovenske financarje v južne kraje. In tako je moralo okoli 200 Slovencev, med njimi 50 najboljših mož, kar v roku treh dni zapustiti svoje družine in se preseliti 1000 km daleč v Makedonijo. Finančna oblast se ni ozirala ne na zdravstveno stanje prizadetih, ne na družino in na druge okolnosti. Tujec pravoslavni nepismeni Rus v Slovenijo, a izobraženi katoliški Slovenci v divje balkanske kraje. Rus ne pozna ne naših zakonov, saj še pisati in čitati po ogromni večini ne umejo. Kako hočejo ti ljudje opravljati svojo službo? Torej zopet nismo na meji rešeni te nesrečne vraglovske more!

In kako se godi nesrečnikom, ki so poslani v Makedonijo? Iz pisma, ki ga je pisal tak nesrečnik, povzamemo: Služba se mi je odkazala 90 km od železnice v strašno zapuščenem, divjem kraju blizu albanske meje. Stanujem v bajti, ki je izdelana iz koruzne slame in pokrita tudi s koruznico. Hrana je silovito draga. Po moko, mast in druga živila moramo hoditi 35 km daleč. Plača komaj izda za prehrano. Kako bom preživel svojo bolno ženo in svoja dva nedolžna otroka v domovini? Vsako uro smo izpostavljeni nevarnosti, da nas »komitaši« (hajduki) ubijejo. Vsi kraji v tem ozemlju so okuženi od malarije in drugih kužnih bolezni. Ljudstvo je strašno zanemarjeno, ušivo od pet do glave ter živi v grozni bedi. Vstrajati nam bo tukaj ne-

kih opravilih. Lahko bi zdaj pustila vožnjo mleka, toda ni hotela, ker se ji je zelo priljubilo. Saj jo je spominjal voz z mlekom na najbridejše ure življenja, ko bi kmalu izgubila svojo dobro ime in majhno imetje, ako ne bi v svoji odločnosti vzela vajeti v roke in sedla na kočijavež prostor.

Tudi ni hotela Tončka kak dohodek tako kmalu izpustiti. Gotovo, dohodkov je bilo sedaj precej več; toda, ali naj vsled tega neha delati? Lahko bi prišla nesreča, bolezen, hčerke se bodo možile in vsaka bi rada imela lepo balo in še kako doto za lasten dom. Kaj pa bi potem ostalo za njo in za Franca, če ne bi mogla vsled starosti in slabosti več delati? In Tončka je imela vedno tudi usmiljeno srce do revežev. Tudi tem ne bi mogla več pomagati, če bi samo toliko zaslužila, kolikor bi ravno neobhodno potrebovala za življenje. Torej pogumno naprej delati, dokler moči dopuščajo.

Dekleta so se res vse pomogle in so bile za svoje razmere dobro preskrbljene. Bile so pridne in bogaboječe in so dobile tudi take moze. Najmlajša je ostala z možem, ki se je od očeta naučil njegovega rokodelstva, doma, da bi pomagala že precej priletnim staršem.

Kmalu na to je začel Franc bolehati, in Tončka je imela mnogo dela z njegovo postrežbo, ki jo je sprejemal najrajši od nje. Dasi mu je stregla nad vse požrtvovalno, vendar se je bolezen že pregloboko zagnala v od prejšnjih poškodb itak že oslabiljeno telo. Pridružilo se je še pljučno vnetje in vzelo Tončki so-proga.

Nepopisno je trpela vsled te izgube. V tihi udanosti

Mlekarska Tončka.

(Koniec).

Toda četudi je ostal pohabljenega telesa, pa je zopet dušno ozdravel. Že bolezen je precej omehčala njegovo srce; ta nesreča je popolnoma predrugačila njegove misli. Spoznal je svojo krivico in silno se je sramoval. Ponižno je prosil ženo odpuščanja, ki mu ga je rada dala. Po spravi z ženo se je kmalu spravil tudi z Bogom.

Tončka je bila vsa srečna nad to spremembo, dasi po svoji navadi ni mnogo govorila. »Saj sem vedela, da je tvoje srce dobro, da pač lahko zajdeš, ne moreš pa se pogubit«, je rekla priprosto.

Tudi hčerke so bile presrečne, da se jih je oče zopet oklenil z nekdano ljubeznijo, in so mu rade izpolnile vsako željo, kolikor so le mogle.

Vendar se Kobar ni čutil srečnega; to, kar se mu je prej zdelo samo ob sebi umevno, da so namreč žena in otroci delali zanj, ga je zdaj silno mučilo.

Zastoj ga je Tončka tolažila. »Če ne moreš, pa ne moreš«, mu je rekla. Če bi bila jaz bolna in ti zdrav, bi moral ti za družino skrbeti; tako pa je zdaj vrsta na meni. Saj rada vse storim, veseli me, da si nam še ostal. Tudi zdaj, hvala Bogu, dovolj zaslužim, da nam vsem zadostuje».

«To je ravno», reče Kobar. »Ti zvesto izpolnjuješ svojo nalogo v življenju, ti, žena — in jaz, mož, pa moram brez dela gledati, kako se ti trudiš in za nas vse skrbiš. In zakaj tako? Sam sem kriv».

mogoče. Raje grem za ovčjega pastirja na Pohorje, nego bi tu za državo delal tlako in poginil.

Da, da! Tako se nam godi pod sedanjo vlado. Ministrstvo v Beogradu, v katerem sedita Pucelj in Zernjav, ima Slovence in Hrvate samo za norca! Z vedno hujšimi davki tepejo centralisti kmeta in obrtnika, z nezno draginjo delavca, a s centralistično balkansko šibo tudi uboge nižje državne nastavljenice. In minister Pucelj je v Kaplji pri Vranskem farbal ljudi, koliko dobrega je že storila Samostojna, odkar je v vladi.

Ljudstvo pa kliče: Dajte nam volitve, da se samostojnim in demokratom primerno zahvalimo!

G. Pucelj kot „govornik“.

(Dopis iz kmetskih krogov).

«Kmetijski list» od 25. oktobra t. l. je prinesel pod zaglavjem «Celjski sestanek» tudi govor g. ministra Pucelja. Da bodo naši kmetje sprevideli, da ima gospod slabostojni minister «Gospodarjeve» članke prav dobro v glavi in da jih uporablja po preteku treh do štirih mesecev v svojih «slavnih» govorih, hočemo pribiti sledeče:

«Slov. Gospodar» je prinesel že meseca junija t. l. pod naslovom «Naš kmet je nezadovoljen» vse misli, ki jih je g. minister Pucelj prodal v Celju kot svoje — slabostojno blago.

Evo, dokaz!

Gospod minister Pucelj je povedal 22. oktobra v Celju to-le: «Slej ko prej je naš ideal (vzor), da se združimo z vsemi kmetijskimi strankami v eno močno skupino. Toda ne v eno stranko, ker je danes vsedrjavna stranka še prezgodnja. Če bi bili mi v vsedrjavni stranki, ne bi mogli doseči zveze Slovenije z morjem». — «Slov. Gospodar» je pisal pa že 27. junija t. l. v zgoraj omenjenem članku to-le: «Mi kmetje in delavci smo temelj države! Ako se združimo vsi slovenski, vsi hrvaški in vsi srbski kmetje v eni slovenski, hrvaški in srbski stranki, moramo zmagati! Vsak zase, vsi pa za svobodno, kmetsko Jugoslavijo! Gospodariti si hočemo sami s pomočjo naših ljudi, o katerih vemo, da ne bodo nikdar izdali naših koristi za skledo kapitalistične leče. Gospodu ministru Pucelju je ostala v želodcu in žepu kapitalistična leča.

Gospod minister je dejal dalje: «Na tej točki (kdor je namreč proti kmetskimi koristim) spoznamo najlažje, kdo je naš prijatelj in kdo naš nasprotnik.

«Slov. Gospodar» pa je že pisal štiri mesece prej: «Vsak je naš, kdor hoče delati z nami; najsi bo potem učitelj ali profesor, duhovnik ali doktor, Peter ali Pavel. Naše pošteno kmetsko srce bo presodilo, ali je naš, ali ni naš».

Nadalje je govoril gospod minister v Celju: «o potrebi politične moči to-le: «Da izvedemo glavne točke našega programa, je potrebno, da si osvojimo kmetsko ljudstvo politično moč in da jo zadržimo v svoji roki». «Slov. Gospodar» je pisal: «Ako se združimo pri prihodnjih volitvah v eni stranki, bomo sijajno zmagali, 80 odstotkov vseh glasov je naših». O politični moči je govoril g. minister dalje besede: «V državi vladajo s pomočjo kmetskih glasov meščanske stranke. In to čutilimo prav te dni na lastni koži». (Pri nas vladajo s pomočjo kmetskih glasov banke, židovi, izvozniki, med katerimi je veliko samostojnih živinskih prekupev s Puceljem vred. Opomba stavca). «Slov. Gospodar» je pisal: «Naš odpor pa se je pojavil v hipu, ko smo videli, da so se v Beogradu povohali in našli srbski, hrvaški in slovenski kapitalisti».

je šla za njegovo krsto, a globoko ranjeno je ostalo njegovo srce. V zadnjih letih, ko je Franc opustil svojo lakomiselnost in surovost, se ga je oklenila s tem srčnejšo ljubeznijo. Odkar je moral po bergljah hoditi, ji je bil bolj v pomoč, ko v dnevi moči in zdravja. Hčerke so bile omožene in morale so na može in otroke bolj misliti, ko na mater. Mož pa ji je ostal zvest, z njim se je lahko o vsem pomenila, vse mu lahko zaupala, kar ji je bila na srcu. In zdaj je morala zadnje dni življenja živeti brez tovariša. Da, to je bridko, toda kakor Bog hoče! On jo bo zopet združil z možem, kadar bo hotel.

In zgodilo se je to prej, nego je sama mislila. Neka dne je prišel voz z mlekom nenavadno počasi. — Konji so šli tako previdno, skoraj plašno, kakor bi vozili silno dragoceno blago. Ko pridejo na dvorišče se ustavijo, kakor navadno. Tončka pa je sedela na svojem prostoru trda in se ni zganila, da bi stopila z voza.

Misleč, da je stari ženi postalo slabo, pristopi hlapec, da bi ji pomagal z voza; a prestrašen odskoči — dotaknil se je mrzle roke in gledal v osteklenele oči. Tončka je bila mrtva.

Zjutraj je še prav zgodaj bila pri sveti spovedi in prejela sveto obhajilo in se potem odpeljala zdrava in vesela. V mestu je postregla odjemalcem in se z njimi pogovarjala in šalila. Potem na potu domov je morala priti nad njo in je morala zaspati popolnoma mirno in tiho k večnemu počitku. Nepričakovano pa ne nepripravljena je nastopila pot v večno domovino, da se vekomaj združi s svojim možem. Celo njeno življenje je bilo zvesto izpolnjevanje njenih dolžnosti. Smrt je zapечатila to življenje, da se lahko reče: «Kakor je živela, tako je umrla». O njeni smrti se sme reči: bila je odmev življenja, ki je bilo izpolnjeno z neomahljivo zvestobo v smrti.

«Lepa smrt!» so govorili vaščani. «Iz vestne delavnosti je bila poklicana, mirno in brez bolečin, združena z Bogom, kakor je bilo celo življenje. Mir vrli ženi!»

Gospod minister Pucelj je nadalje govoril v Celju o draginji, ki se zmanjšuje na kmetske stroške in bil mnenja: «Komaj je narasel dinar, že so padli kmetski pridelki v ceni. Vsi industrijski izdelki pa soostali ravno tako dragi, kakor so bili».

Ravno isto je povedal «Gospodar» tri dni pred Puceljem v gospodarskem delu pod zaglavjem: «Čuvajte kmeta» in «Čudne razmere».

Ako primerjamo pisavo «Gospodarja» meseca junija t. l. in Puceljev celjski govor 25. oktobra t. l., potem se le lahko razumemo globokoumni ministrov stavek v Celju, ki se glasi: «Mogoče je, da so klerikalci s svojimi lažmi in spletkami zmotili par naših pristavev».

Z današnjim člankom pa ravno hočemo dokazati laž g. ministra Pucelja, katero je izustil v Celju, ko je rekel: «SKS je edina nositeljica kmetske misli in zato je njena zmaga, zmaga kmetske misli».

Kje pa ste bili tedaj g. minister, ko je naša stranka že davno zastopala kmetsko delavske koristi? Ali ste že živeli in ministrovali ob času taborov? Ali ste se udeleževali za časa najhujšega nemškega nasilja? Po preobratu vas je vrgel splošni val nezadovoljnosti, politične neorientacije, splošne nezadovoljnosti, verižništva in kapitalističnega stremiljenja — kvišku.

Gospod minister Pucelj, klerikalci so s svojimi lažmi in spletkami premotili celo vas, vaše blagorodje, ministrsko poročilo, ker ponavljate čez štiri mesece v svojih govorih to, kar je že davno pisal in priporočal našemu kmetu od vas krivično-lažnjivo oklevetani — «Slov. Gospodar».

Pridite torej k nam, ako še niste čisto prodali in si umazali poštene, krščanske, kmetske in slovenske — duše!

Ob koncu vam pa povemo kot voditelju izdajniške Samostojne, da vas je lahko kot politika in voditelja sram, ker mažete z našo duševno mastjo, vaše, že z raznimi aferami nadrobno in debelo oštrafotane čevlje!

FANTJE IN MOZJE!

Začnite se le hitro priglašati za socialni tečaj v Celju, ki se bo vršil 27., 28. in 29. decembra — v sredo, četrtek in petek po Božiču pod vodstvom g. dr. Korošca. Prijave udeležencev naj društva in posamezni udeleženci dološijo do 1. decembra tajništvu Slov. kršč. soc. zveze v Celju, hotel Beli vol. V prijavi naj sporočijo tudi: 1. starost, 2. predizobrazbo (šolo), 3. poklic. Tisti, ki želijo skupno hrano (zajutrak, obed in večerja), vse tri dni, naj vpošljejo obenem s prijavo 220 kron. Kdor želi skupno hrano samo 2 dni, naj vpošlje 150 K, samo za en dan pa 75 kron. Hrana bo obilna in tečna. Stanovanja bodo brezplačna. Vsak udeleženec se se prijavo zaveže, da bo vse tri dni na tečaju vztrajal in se predavanj redno in točno udeleževal. Nekaj mladeničev in mož se je že priglasilo. Ker je število udeležencev omejeno, se hitro oglašajte! — Tajništvo Slov. kršč. soc. zveze v Celju.

Naša trgovska pogodba s Poljsko.

Naši državni krmilarji od Pašiča pa do Pucelja sklepajo vedno kake trgovske pogodbe z drugimi državami, a od teh pogodb imajo hasek edinole osebe, ki jih sklepajo, država in narod pa nič, včasih celo še kako prav občutno zgubo.

Pred par meseci se je hvalil po časopisju g. Pucelj, ki je po njegovem mnenju odprl našemu vinu pot v Čehoslovakijo s sklepom takozvane čehoslovaške pogodbe. Po tej pogodbi bodo uvažali k nam Čehi svoje pivo, a koliko našega vina pa bo romalo v Čehoslovakijo, pa je odvisno od izvoznih, oziroma uvoznih dovoljenj. Sploh je izvoz našega vina na Češko le nekako prazno Puceljevo slepilo za javnost.

Na širši podlagi kot čehoslovaška pogodba, je naša trgovska pogodba s Poljsko, ki je bila podpisana dne 24. oktobra v Varšavi. Treba pa tudi glede pogodbe s Poljski pribiti, da visi v zraku in je veliko vrpašanje, če jo bo sploh mogoče udeležiti.

Tudi pri poljski pogodbi gre za izvoz naših vin na Poljsko, kamor je sicer uvoz vina zabranjen. Po tej pogodbi bi se lahko uvozilo od nas na Poljsko toliko vina, koliko ga porabi in naročijo iz naše države poljski konzumenti. Količine naših vin, ki bi se naj uvozile na Poljsko sploh niso v pogodbi določene, naši vinski trgovci lahko izvozijo toliko vina, kolikor bi ga pač prodali. Ako bi res ta pogodba s Poljski uspela, potem bi se nekoliko vsaj popravila naša vinska križa, v kateri se že nahajamo dve leti radi prevelike nadprodukcije vina. Naši vladni krogi, ki so sklenili trgovsko pogodbo s Poljski, zagotavljajo, da je po sklepu te pogodbe odvisno predvsem od naših vinskih veletržcev, da oni sami odprejo pot našemu vinu na Poljsko.

Razven vina gre pri pogodbi s Poljski tudi za izvoz poljskega sladkorja v našo državo, ki je bil dosedaj iz Poljske sploh prepovedan. V naši državi se proizvaja veliko premalo sladkorja, torej ga moramo uvažati iz inozemstva in po novi pogodbi ga bomo lahko dobavljali tudi iz Poljske. Poljska bo namreč dovolila večji kontingent svojega sladkorja za izvoz in kadar bo prišlo to izvozno dovoljenje od strani Poljske, re bodo morali naši trgovci oborožiti z uvoznici, da ta sladkorni kontingent čim bolj povečajo.

Nadalje določa naša poljska trgovska pogodba, da dobimo za letošnje leto iz Poljske 500 vagonov sirovega petroleja in nafte, ako kupimo istočasno iz poljskih čistilnic za petrolej 1000 vagonov petrolejskih proizvodov, kakor: petrolej za razsvetljavo, strojna olja, olje za mazanje, parafin, cilindrična ter vulkanska olja.

Sirovi poljski petrolej bodo izvažali lahko naši trgovci stopnjevano in sicer v najmanjši količini 20 vagonov naenkrat.

Za vse one predmete, katere bi mi naj izvozili po tej novi pogodbi iz Poljske, se plača v poljskih markah. Treba pa tudi pribiti, da je razno blago na Poljskem precej po ceni in baš radi tega, ker poljsko delavstvo dela za veliko manjše mezde kot naše. Tako stane na primer v tvornicah za sukno v Lodzu 1 meter najboljšega sukna 80—100 dinarjev, pri nas pa 300 do 400 dinarjev. Kot s poljskim suknom tako je tudi z raznimi stroji, poljsko soljo itd.

Tako izgleda na kratko orisana naša trgovska pogodba s Poljsko, ki je po svoji vsebini in obsegu precej ugodna za naše trgovske kroge. Vendar pa, če pomislimo na naše škandalozno slabe razmere po naših železnica, potem že lahko danes rečemo, da tudi od poljske pogodbe ne bomo želi dobička, ker naš promet se nikakor ne bo zboljšal pod sedanjim režimom. Razven pogodbe s Poljski pa bo še morala naša vlada skleniti posebne pogodbe za prevoz poljskega blaga in našega vina z vsemi onimi državami, ki ležijo med nami in Poljski, kakor: z Nemško Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo in Čehoslovakijo. Predno pa bodo te prevozne pogodbe sklenjene z ravnokar omenjenimi državami in predno se bo količjak zboljšal in popravil na železniški promet, pa bomo še menda tudi res znatno preobličili naših vin prisiljeni izpiti doma ali kje bližje, kot je n. pr. Poljska.

Ob koncu teh razmišljanj o naši poljski trgovski pogodbi treba še omeniti, da so vse pogodbe sedanje vlade z inozemstvom na zunaj lepe in obetajo na prvi pogled ogromne dobičke, a v istini so pa samo papirnati sklepi, pri katerih zaslužijo samo oni, ki jih sklepajo — a narod in država pa le samo čilata o njih, a kakega dobička nimata in to vesled krivde sedanjega, v vsakem oziru za občno korist brezbriznega režima.

Naše ceste.

Vsled dvamesečnega neprestanega deževja so državne in okrajne ceste silno trpele. Od vseh strani prihajajo poročila, da so celo zidane ceste po mnogih okrajih v takem stanju, da ne moreš z vozom naprej. Največ uničujejo ceste težki avtomobili. Mnogi okrajni zastopi, n. pr. Ljutomerski, pa tudi ne vršijo svoje dolžnosti. Načelnik Ljutomerskega okrajnega zastopa uganja samo demokrasko in samostojno politiko, a za ceste se ne zmeni.

Glede zboljšanja cest bo treba že sedaj, ko se sklepajo proračuni za okraje, nekaj storiti. Na vsak način bo treba svoto za vzdrževanje cest znatno po vseh okrajih zvišati. Če si uničimo z malomarnostjo še naše ceste, potem pa se bo tudi Slovenija lahko prištevala med Balkan. Torej prva naloga je, da se okrajni proračuni za ceste znatno zvišajo.

Na vsak način pa bo morala država tudi prispevati večje svote za naše ceste. N. pr. cesta Maribor—St. Lenart—Gornja Radgona je postala državna cesta. Saj je edina glavna cestna prometna vez med Murskim poljem, Slovenskimi goricami in Mariborom. Na tisoče vozov in avtomobilov drči po tej cesti. Na vsak način bi morala država to cesto prevzeti in jo razširiti. Okrajji tega ne zmorejo. Tu bi imel poljedelski minister Pucelj hvalažno nalogo. A za take reči samostojni generali «nimajo vremena». Denarja ima vlada dovolj za pravoslavne Wranglovce, za oficirske avtomobile, za Sokole (saj so nedavno zopet dali iz državne blagajne 1 milijon za ljubljansko sokolsko komedijo), za kano-ne itd.

Ob tej priliki pa tudi opozarjamo občine, da letošnje zimo vse pripravijo za zboljšanje razoranih občinskih cest. Okrajni zastopi naj gredo v tem oziru občinam na roko. Mariborski okrajni zastop n. pr. prispeva vsako leto občinam za popravilo cest 50 odstotkov od izdatne svote.

Lepe ceste naj bodo v Sloveniji znak lepote naše zemlje in res pravega naprednega gospodarstva.

NAJVEČJA DOLŽNOST

vsakega zavednega pristaša naše krščanske stvari je, da si naroči katoliški časopis. «Slovenski Gospodar» naj bo v vsaki hiši! S posebno prošnjo pridemo danes pred vas, naši možje in žene, mladeniči in dekleta: Naš list razširite v vaši vasi, oziroma župniji, da zadnje kočice. «Slovenski Gospodar» je med našim ljudstvom najboljši apostol prave krščanske zavesti, star branitelj pravic Slovencev in priljubljen svetovalec našega naroda. Naša pravična slovenska in krščanska stvar bo zmagala le tedaj, če bomo imeli v vsaki hiši naš časopis. Izgovorjena beseda izgine, pisana ali tiskana pa ostane. Zaupniki naši, žrtvuajte vsaj vsako nedeljo nekaj ur za zbiranje novih naročnikov. Stari pa boste itak vsi zvesti ostali. Kaj ne?

ALI BOMO KMALU SLI VOLIT?

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je beograjska vlada strogo naročila pokrajinskim upravam, naj imajo vse pripravljeno za nove volitve. Ker so v vsaki občini volilni imeniki že davno sestavljeni, vlada lahko volitve naglim potom izvrši. Na to moramo biti vedno pripravljeni. Kdor še pri svoji občini ni pregledal volilnega imenika, naj to takoj stori. Mnogo ljudi je izpuščenih. Kdor ni vpisan, ne bo smel oddati svojega glasu. Če ste izpuščeni iz imenika— takoj izvršite reklamacijo! Naše zaupnike pa zelo nujno prosimo, da si imenike takoj prepišejo. Imenika sta dva: za občinske in za državne volitve. Prepišite oba in skupno!